

รายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๔-๒๐๗๐-๗๓

เรื่อง การออกเสียงประชามติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรียบเรียง นางสาวธัญญธร ใจหนัก วิทยากรปฏิบัติการ
กลุ่มงานพิพิธภัณฑสถานและจดหมายเหตุ สำนักวิชาการ

ออกอากาศ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘

“การออกเสียงประชามติ” หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า referendum ถือเป็นการตัดสินใจเรื่องสำคัญ ๆ ของประเทศ เช่น การลงประชามติเกี่ยวกับเงินยูโรในโปแลนด์, การลงประชามติขยายประชาคมเศรษฐกิจยุโรป เป็นต้น

การออกเสียงประชามติ หมายถึง กระบวนการในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนด้วยการลงคะแนนออกเสียง เพื่อตัดสินใจว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ ในเรื่องที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ก่อนที่จะนำมาตีหรือการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับใช้เป็นการทั่วไป

การออกเสียงประชามติต่างจากประชามติตรงที่การออกเสียงประชามติจะต้องมีการลงคะแนนออกเสียงเพื่อหามติของประชาชนในเรื่องสำคัญนั้น ๆ ส่วนประชามติเป็นเพียงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่จะได้รับผลกระทบในเรื่องนั้น ๆ ก่อนที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะมีคำสั่งหรือดำเนินการใด ๆ

สำหรับประเทศไทย การออกเสียงประชามติเพิ่งเป็นที่รู้จักและพูดถึงกันมากเมื่อประมาณสิบกว่าปีที่ผ่านมานับตั้งแต่มีการบัญญัติเรื่องการออกเสียงประชามติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่การออกเสียงประชามติถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกกับร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยมีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับอื่น ๆ คือการแยกหน้าที่ทั้งสองออกจากกัน คือ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีอำนาจพิจารณากฎหมาย และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเท่านั้น ส่วนการร่างรัฐธรรมนูญให้เป็นหน้าที่ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะทำได้เพียงเสนอความคิดเห็นประกอบร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น การออกเสียงประชามติจัดให้มีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่มีการออกเสียงประชามติในประเทศไทย และก่อนที่จะมีการลงประชามติได้มีการออกประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินการลงประชามติให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง

การออกเสียงประชามติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีกระบวนการ และขั้นตอน ดังนี้

การออกเสียงประชามติครั้งนี้เป็นการออกเสียงเพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาว่าจะเห็นชอบหรือไม่ เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญที่สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ยกร่างขึ้นทั้งฉบับเท่านั้น

สำหรับการกำหนดวันออกเสียงประชามติต้องไม่เร็วกว่า ๑๕ วัน และไม่ช้ากว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนทราบ และวันออกเสียงประชามติต้องกระทำภายใน วันเดียวกันที่วาระอาณาจักร ซึ่งในครั้งนั้นกำหนดให้วันออกเสียงประชามติตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

และผลการออกเสียงประชามติให้ถือเสียงข้างมากของผู้ออกเสียงประชามติ หากเสียงข้างมาก เห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาบังคับใช้ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศบังคับใช้ แต่หากเสียงข้างมากไม่เห็นชอบให้สภาร่าง รัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง และให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติร่วมกับคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยที่ได้เคยประกาศใช้มาแล้วฉบับใดฉบับหนึ่งมาปรับปรุงให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ วันออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบ ซึ่งผลของการออกเสียงประชามติตามรายงานผลอย่างเป็นทางการของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ คือ ผู้มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ๔๕,๐๙๒,๙๕๕ คน จำนวนผู้มาใช้สิทธิ ๒๕,๙๗๘,๙๕๔ คน จำนวนผู้ไม่มาใช้สิทธิ ๑๙,๑๑๔,๐๐๑ คน จำนวนบัตรเสีย ๕๐๔,๒๐๗ ใบ โดยมีผู้เห็นชอบ ๑๔,๗๒๗,๓๐๖ คน และไม่เห็นชอบ ๑๐,๗๔๗,๔๔๑ คน

การออกเสียงประชามติเป็นมติหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยตรง ดังนั้น จึงควรจะทำให้ความสำคัญและไปใช้สิทธิออกเสียงโดยพร้อมเพรียงกัน เพราะแม้ว่าการออกเสียงประชามติ จะถือเป็นเพียงสิทธิมิใช่หน้าที่ แต่ทุกคนควรจะมีส่วนร่วมในการแสดงเจตนารมณ์ผ่านการออกเสียงประชามติ

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ, สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (๒๕๕๐). **สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่.**
กรุงเทพฯ : สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ชวานะ ไตรมาศ. (๒๕๔๘). **การส่งเสริมสร้างภาคประชาชนกับการสร้างฐานจากประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม.**
การเมืองฐานประชาชน : ความยั่งยืนของประชาธิปไตย. การประชุมวิชาการสถาบันประปกเกล้าครั้งที่ ๗

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร. (๒๕๔๐). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ : ขบวนการเคลื่อนไหว**
ทางสังคมรูปแบบใหม่. โครงการวิจัยและพัฒนาประชาสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุขุม นวลสกุล. (๒๕๔๙). **การเมืองและการปกครองไทย.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง